

ՊԱՅՄԱՆՔ

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍ

Տարեկան . . . 12 Ժր.

Վեցամսեայ . . . 6 "

ՍՐՏԱՍՍԱԶՄԱՆ

Երկու քիւ միկ ծրարով

Տարեկան . . . 12 Ժր.

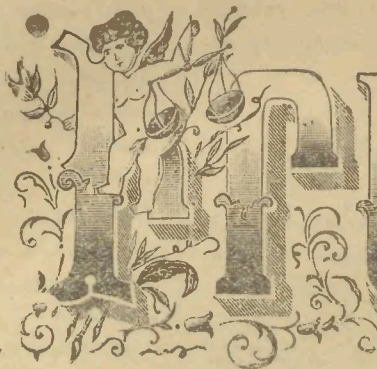
Վեցամսեայ . . . 7 Ժր.

ԱՄԵՐԻԿԱ

Տարեկան 2. 60
Վեցամսեայ 1. 50 Տօղար

Կ Ա Ն Խ Ի Կ

Մանուցման սուրբ
20 սանթիմ

Լ Ր Ա Գ Ի Ր

Ա Ջ Գ Ա Յ Ի Ն Ե Ւ Ք Ա Ղ Ա Ք Ա Կ Ա Ն

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՆՆ ՁԱՐԵՔՇԱԿՈՒԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ

ՀԱՍՑԷ

Rédaction du journa

Ir. vounk

VARNA (Bulgarie)

Редакция

на вѣстникъ

Иравунк

ВАРНА

Գրութեանը կտ չեն
տրուիր

ՀԱՅ ՏՂԱՆ ՀԱՅ

ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՄԷՋ

Մէկէ աւելի անգամներ առիթ
ունեցած ենք այս սխալներու
մէջ բացատրել թէ մեր
զաւակներու նախնական կրթու-

թիւն տալու ամառայնական վայրը
հայ վարժարանն է:

Այս աշպէս է ոչ թէ միայն
մերազգային ինքնուրուշութիւնը
պահպանելու, մանուկը ազգային
նկարագրով ու դպացումներով

օժտելու տեսակէտով՝ որուն խը-
նամք տանիլ ու նախնական դիր-
բլլալ ամէն ծնողքի նուիրական

պարտականութիւնն է: Այլ նաեւ
մանուկին զարգացումը դիւրա-
ցընելու ու վարժարանը և ու-

սումը անոր հաճելի ընծայելու
տեսակէտով: Հասկանալի է և
գիտականապէս ընդունուած է թէ

ուսուցանելու էն օգտակար եղա-
նակը ծանօթէն հետզհետէ ան-
ծանօթը, մօտաւորէն գէպի հե-

ռաւորը առաջնորդելն է: Ճիշդ-
այս հիման վրայ, հայ ծնողքի
զաւակը իր մօր, դրացիին ու
ազգականին խօսած լեզուովը

տրուած բացատրութիւններէն
աւելի շատ ու շատ կօգտուի
քան իրեն օտար լեզուով մը օ-
տար միջավայրի մէջ լրացնելու
տեսածներէն: Եւ ուր մը աւելի
հաճելի է իր ազգական ցեղակից
ու դրացի ծանօթ գէպերու ըն-

կառարար մեր ապագայ կամ
նոր սերունդը իբր կատարեալ
հայ գաղտնարակելու եւ անոր
մտաւոր զարգացումը դիւրացը-

նելու միակ միջոցն է մեր զա-
ւակները հայ վարժարաններու
մէջ դաստիարակելը: Տարբեր
միջոցներու գիտել ծնողներ, այ-

սինքն իրենց զաւակներու նախ-
նական գաղտնարակութիւնը օ-
տար ձեռքերու օտար հաստատու-

թիւններու յանձնող հայրեր
ու մայրեր ոչ միայն մեր ապա-
գայ սերունդը աղջային զգա-

ցումէ, Հայութենէ ուժացնելու
ծառայած կըլլան, այլ և անոնց
մտաւոր զարգացումն պայմաննե-

րը կը դառնան: Այս փորձերով հաստատուած
ճշմարտութիւն մըն է:

Եւ ահա այդ կրկին տեսակէտ-
ներով է որ այլեւայլ պետու-
թեանց հպատակ հասարակու-

թիւններ, ինչպէս և մենք,
Հայեր, որք ի բռին կը մաքա-
ւին պետական արգելքներու

գէպ և ծանրածանր զոհողու-
թիւններ յանձն կառնեն իրենց
ուրոյն աղջային վարժարաննե-

րը ունենալու և զաւակներն հոն
նախ տնտեսային գաղտնարակու-
թեամբ օժտելու, որով դիւրա-
գայն միջոցը հայթայթած կըլլ-
լան անոնց մտաւոր զարգացումն
էս:

Եւ ահա այդ կրկին տեսակէտ-
ներով է որ այլեւայլ պետու-
թեանց հպատակ հասարակու-

թիւններ, ինչպէս և մենք,
Հայեր, որք ի բռին կը մաքա-
ւին պետական արգելքներու

գէպ և ծանրածանր զոհողու-
թիւններ յանձն կառնեն իրենց
ուրոյն աղջային վարժարաննե-

րը ունենալու և զաւակներն հոն
նախ տնտեսային գաղտնարակու-
թեամբ օժտելու, որով դիւրա-

գայն միջոցը հայթայթած կըլլ-
լան անոնց մտաւոր զարգացումն
էս:

Մասնաւորելով Պաւլարհա-
յերու, ուրախալի է որ բոլորո-
վին անփայլ չենք գտնուած

մեր հայրերու թողած վարժա-
րանները պահելու մէջ: ալ աւե-
լի ուրախանալի է տեսնել թէ

նոր գոյթավայրերու մէջ ևս
ինչպէս խառնով և Պաւլարհ, նո-
րագոյն վարժարաններ հաս-

տատուած են: Բայց կարեւորը
այն է որ մեր այդ աղջային
վարժարանները դարձու ներկայ

պահանջին համապատասխան վի-
ճակի մէջ կարենանք պահել:

Եւ ահա այդ կրկին տեսակէտ-
ներով է որ այլեւայլ պետու-
թեանց հպատակ հասարակու-

թիւններ, ինչպէս և մենք,
Հայեր, որք ի բռին կը մաքա-
ւին պետական արգելքներու

գէպ և ծանրածանր զոհողու-
թիւններ յանձն կառնեն իրենց
ուրոյն աղջային վարժարաննե-

րը ունենալու և զաւակներն հոն
նախ տնտեսային գաղտնարակու-
թեամբ օժտելու, որով դիւրա-

գայն միջոցը հայթայթած կըլլ-
լան անոնց մտաւոր զարգացումն
էս:

Մասնաւորելով Պաւլարհա-
յերու, ուրախալի է որ բոլորո-
վին անփայլ չենք գտնուած

մեր հայրերու թողած վարժա-
րանները պահելու մէջ: ալ աւե-
լի ուրախանալի է տեսնել թէ

նոր գոյթավայրերու մէջ ևս
ինչպէս խառնով և Պաւլարհ, նո-
րագոյն վարժարաններ հաս-

տատուած են: Բայց կարեւորը
այն է որ մեր այդ աղջային
վարժարանները դարձու ներկայ

պահանջին համապատասխան վի-
ճակի մէջ կարենանք պահել:

ՀԱՅԿԱԿՄՆ

Պաւլին Ռեյք ըր ի հաղորդած են
հետեւեալ ծանրակշիւ լուրերը Վա-
նի մասին:

Կ. Պօլիս 31 օգոստ. — Հայ
ապստամբներ քաղաքը մտած և
չորս տուններ գրաւած ու հոն
ամրացած են:

Այս գէպերն վրայ գործը կռիւի
բռնուած է եւ ասոնցմէ երկու-
քը սպաննուած են: Ուրիշ քսան

անձեր ալ զոհուած են:

Կառավարութիւնը շատ մը
տուններ այրեց, որպէսզի զին-
ուորները կարենան աւելի լաւ

պաշարել ապստամբներու ապաս-
տանած տունները:

Սարսափ կը տիրէ քաղաքին
մէջ եւ շատ մը հայ բնակիչներ
կը փախչին, իսկ ուրիշներ եկե-

ղեցիները ու շրջակայ վանքերը
կ'ապաստանին:

Կառավարութիւնը կ'իմացնէ
թէ ուրիշ հայ խումբեր տրա-

Կ. Պօլիս 3 սեպտ.

Հայաստանի մէջ սեպտեմբերի
վերջը ապստամբութիւն ծագելու
լուրին վրայ չորրորդ բանակը

գէնքի տակ կոչուած է: Ամենա-
խիստ հրահանգներ տրուած են
անմիջական կերպով զսպելու

համար ապստամբական ամէն
ձգտում:

«Թուրք կառավարութեան յայտարարութեանց հակառակ մինչև հիմայ ոչ մէկ տուն չէ վերաշինուած Սասնոյ գաւառին մէջ»

«Հրդեհուած հայ գիւղերուն վերաշինութեան համար Սուլթանը նուիրած 5000 լիւրան Սասունի մէջ գործառնելու շինելու գործածուած է»

«Այս գործին համար կառավարութիւնը կը բռնադատէ Սուլի գաւառին բնակիչները որ իրենց անասուններով աշխատին»

«Սասունցիներուն վիճակը ուր բալի է։ Զօրքերը եւ Բիւրտեբը կը շարունակեն իրենց աւերումի գործը»

ԵՐԿՈՒ ԶԱՐԵԱՅ

ՓՈՔՐԱՎՈՅՆԸ

«Այլերը յառած այն մեծանուն լեռներին, որոնցից յեղափոխական կռիւի եւ մարտիրոսութեան յորերն են հնչում, հայր դարձեալ մի անգամ մոռնալով «Մի՞թէ այս անգամ ել ապստամբ պիտի անցնի յորդանանս ա ռիւնը, զուեթի այս երկար շարանը» (Իրօշակ)

Աւարիւնի յորդանան հոսում մին ահաւել լուրերն են, որ կը շարունակեն մեր ականջին հասնել ա մեն օր»

Արտասահմանի յեղափոխականը, ժընձիկ ծիրանեղաղ գլուխները ի գլուխ առեալ, այդ բոթաբեր լուրերով ցնծութեան պոթիկում մը կուտենայ, վաղորդայնի արշալոյսին եւ լազաւքովը պիտի վազէ։

Մեղսապարտ աշերը ապաւորէն յառած արձարանի մը խորհրդաւոր փափակալիւն, որը խեղճ մարդուն քով հայելին է ամեն գիւնազարտական գաղափարներու, արտասահմանի երկուսն դասար մ. բլր, ինք ալ, կարծես իր անտակ սրդիկ օրինադրանքով ինքները ապաշխարելու ապաւն միտումով, ապամ մըն ալ ետին նայել ուզեց, փրկաւ էս ցիւցումը մը աղէտագում բացազանչումով։ աս ի՞նչ կրնէ կոր սա ճանիլ մարդիկը...

Երբ մեր տարաբաղդ եղբայրները թուրքերոյ անգութ երկինքին տակ հետազննեց ընտելիւ ըլլալու կսկծաւը վառաղին երկակայնի գառնան, ափ մը հերոսներ՝ հաւանքելն պարապ տեղ՝ պաշտելի անձնութեան իրենցով մը անխուսափելի մահուան մը պիւրկը կը նետեն իրենց քրտնէք, ու ցիւցում լաւի՞ն, ու սարսափի դուժկան զօղանքը ամեն կողմէ գիւրը կը խաչաձեւէ, մեր բոլոր հայրենասիրական ցաւերուն իբր մեծ միտքարութիւն պէտքէ նկատել տոյն երեւոյթը, որ արտասահմանի երկուսն դասար մարդն ալ խղճահարութեան ցոյցեր կընէ, ու ինքզինքն կը հարցնէ թէ ո՞ր պիտի յանգի մեր խեղճ ազգին ողբալի կացութիւնը, եւ թէ ինչո՞ւ պէտք է որ ինք անտարբեր մնայ, ճանիլ չղերձի՞ր որո՞ք ազգին անունով կը գործեն միակ պատասխանատուները ճանչնալով եղած խեղճ ու խելար շարժումներուն, չէ՞ որ ինք ալ մարդ է, հայու արիւն կը կրէ, հոգ չէ ինք դասար մը եղած է մինչեւ այսօր։ Ա՛հ, եթէ Ս. Վայրբու խաչա-

կրութեան անհետացած դարերուն որ-գեղիները եղած ըլլայինք, եթէ ապրած ըլլայինք այն երկուսն երանեալ թուականին, երբ Մեծն Նախընտրի շատաշող սուրբ Գարբիւ հրեշտակեան վախարակողին նման՝ կը պատասխանէր իր օգնութիւնը հայցող ժողովուրդներուն աղաղակին, պիտի չի զրազէինք այս ու այն դասակարգերով, պիտի ժամափաճառ չըլլայինք մասնակի խնդակցութիւններով, այլ՝ ա՛լ կը բաւէ, պիտի բաժնիք, ո՞վ մարտիրոս հայ ազգ, քուկին տաւապանքդ, ոչխարի պէս մորթուածներու թափած արիւնդ։

Բայց ա՛լ չպիտի գան, ո՛հ չպիտի գան այդ օրերը, ու այսօր, այս երկաթէ դարուն զետեւաբար քաղաքականութիւնը տարբեր առաքելութիւններ կը պահանջէ անոնցմէ՝ որ իր մարդասիրական մէկ քաջաճոյքէն բան մը կակնկալեն, այսինքն արիւնթիւն, ուժ եւ միտք ինքն։

Պէտք է կարեկցել հայաստանի մեր խեղճ եղբայրներուն՝ այն ամեն զոհողութիւններուն համար զոր ըրին, եւ կամ չի կրցին ընել այնպէս ինչպէս որ պէտք էր, բայց ըսէ՛ք, մեր դժբախտութիւններուն սիրուն, ի՞նչ երեսով սպասել որ եւրոպան մ գիւ օգնէ, երբ արտասահմանի ափ մը հ. յիւրը, ազատ սպաղեկուն տակ իսկ, չի կրցին իրենց վրայ մարմնացնել այս առաքելութիւններու է՛ն ցանկալին, ամենակենսականը, Մի՞թէ ինքն։

Ո՞վ չի գիտեր թէ Միտքիւնը գործելու է։

Ու ասիկա գիտելով հանդերձ, ու լաւ մը հասկցած ըլլալով որ մեր վրկութիւնը նախ եւ յառաջ կախում ունի մեր միտքինէն, այնչա՛փ անխելք մարդիկներ ենք՝ որ դեռ կը յամառենք անտարբեր մնալ, վարկենական ցնցումներով պոհնալ, մեր ուժերը պատառ պատառ պահելով, կուսակցական անշատ գործող տարրերը քննադատելով, անոնց խելացի կամ անխելք շարժումներուն կոյր հանդիսատեսները եղ.ձ, առանց զգալու թէ անոնք ամբողջին անունով կը գործեն, ազգին ճակատագրին հետ կը խազան, ու մենք ենք անոնց ամեն մէկուն մէջ մի օգտակար կամ անպէտ շարժումներուն մեծ պատասխանատուն, եւ թէ, վերջապէս, այդ անճոռնի կուսակցութիւնները, իրենց անհամբարչիւ, եղբայրատեաց ու եղբայրսպան վերաբերումով, պատահաւ մը դարձան մեր գլխուն, աւելի վնասակար՝ քան թէ մարքիւն եւթաղանը, իր բոլոր արհաւիրքներով։

Մէկ սուրբ նպատակի նշանաւ քանի՞ անակ կուսակցութիւններ, մեծ Աստուած։

Եւրոպան ալ ունեցած է իր կուսակցութիւնները պիտի ըսէք, ընդունինք որ այս այսպէս է, առաջդիմելու մէկ միջոցն է, բայց երբ հայրենիքը երկու սուրբ մէջ կը գտնուի՝ այս մարդիկը, ամենք մէկ, ձեռք ձեռքի՝ իրենց կուսակցական վէճերը, մոռցած, պատերազմի դաշտը կը խոյանան՝ թշնամիին դէմ կուսելու համար։

Ու մենք որ հիւլէ մը ենք լաղղատամար Եւրոպայիներուն, այնչափ կուրցած ենք մեր անտարբերութիւնովը, մեր զրուհի կսապաշտ կուսակցամիտութիւնովը, որ չենք ուզեր խոնարհել, համակերպիլ միութեան մեծ պէտքին առջեւ։ Ապացոյց «Միութեանականներու» սովորով տեղիկաղբը, որ հրատարակեց «Իրաւունք»ի անցեալ անգա-

մուան թիւով եւ որուն վրայ պէտքէ որ ամեն անկեղծ հայրենասէր իր ու շարժութիւնը դա ձնէ։

Ա՛լ բաւական է։ Պէտք է ընդունիլ երկու չարեաց փոքրագոյնը։

Այդ տեղիկաղբին գոռանքով կը տնտեսներ երկու կուսակցութիւններ բացէիւրաց հակամէջ չեն երեւար Միութեան Ս. գործին։ Այս տխուր պարագաներու տակ, ուրեմն, փոխան ապարդիւն գիտեմքիւրով ժամափաճառ ըլլալու, Միութեանականները՝ որոնք ուժ մը կը ներկայացնեն եւ որոնց հետ ըլլալու է ժողովուրդին մեծ զանգուածին համակրանքը, լաւագոյն միջոցը գործադրած ըլլան՝ եթէ իրենք փարին այն մասերուն որ միտնալու ազնիւ արամադրութիւնը ցոյց տուած են, այսինքն վեր։ Հնչակեաններուն եւ Արմենականներուն, որոնց ուղիթները գրեթէ միեւնոյն է, եւ որոնց հետ պէտք է որ ըլլայ չէզոք դասակարգը, ջանադիր ըլլալով որ իրենց գլուխները բռնեան Վուրտան իշխանի։ Միտնա Չերազի, Փորթուգալեանի նման իրենց ազնեայովը հարածանով փառահիշի անձնաւորութիւններ։

Երեւան եկէք, Աստուծոյ սիրուն Գուրգ ալ հայ հարուստներ, եթէ հայ զգացում յաւելտ մնած չէ՝ ձեր կուրծքին տակ, Եւրոպա չապէտք ունինք ձեր խելքին, ձեր գրամին չըսելու համար։

Ազգը կը մեռնի կոր, աւա՛ղ...

Սիրելի է հիմա մեղի յուսալ որ, մեր Միութեանական ազնիւ եղբայրները չ'պիտի ուշանան այս գործնական միջոցը ձեռք առնելու, եւ թէ իրենց ջանքերը վերի ի վերջոյ՝ իմ բողջազգին համակրանքովը պատկուած պիտի ըլլան, ինչ որ իրենց արդար վարձատրութիւնն է։

Անգամ մը որ արգարեւ այս երեք կուսակցութիւնները միացած ըլլան՝ իրենց շարքերուն մէջ ունենալով միութիւն պահանջող չէզոք հայրենասէրներու մեծ զանգուածը, պատկառաղբիկ ուժով պիտի դառնայ նոր կազմակերպութիւնը, ու մեծ միութեան գործը անհուն պէս դիւրացած պիտի ըլլայ։

Եւ սոյն ատեն այդ նոր ուժը, ամեն զորմէ իրեն եկած համակրութեան հոսանքովը զօրացած ու հպարտ, պիտի իրաւունք ունենայ՝ ժողովուրդին անունով ըսելու մնացեալ անտակ որդի կուսակցութիւններուն։

—Կանգ առէ՛ք պարոններ, դուք իրաւունք չունիք ժողովուրդին անունով գործելու։

—Մենք ձեզ չենք ճանչար, ու չը պիտի ճանչար, մինչեւ որ մէկ նըպատակ, մէկ անհատականութիւն, մի հօսա եւ մի հովիւ նշանաբանը չորդեղրէք։

Աստուած մեղի պահէ երկու չարեաց... փոքրագոյնը։

Վառնա 11. 0

ՅԵՂԱՅԻՆ ՊԱՅԲԱՐԸ ՄԱԿԵՆՈՆԻՈՅ ՄԷՋ

Վեց ազգերու հակընդդէմ խառնուրդ մը պարունակող Մակեդոնիան երբէք խաղաղելու երեւոյթ չը ներկայացնէր, եթէ նոյն իսկ ծրագրուած բարենորոգումները ճշդիւ գործադրուին։ Հոն Պուլկարներ, Սերպեր, Քուցո-Վալապներ, Յոյներ, Ալպանացիներ եւ Թուր-

քեր, ամէնը իրենց ճեղքակից կամ կրօնակից կառավարութեանց կոթնած ալլամիք Ռաբիւն մը կը ներկայացնեն իրարու յաւիտենապէս անհաշտ մնալու, զիբար բզկտելու եւ այդպէսով սիրող բոնակալ թուրք կառավարութեան կամ ի վերջոյ այդ գաւառներուն աչք տնկող մեծ պետութեանց ստամոքսը յագեցնելու սանձմանուած։

Մակեդոնիոյ մասին Պուլկարներու ձգտումը քաղաքակրթական եւ մարդասիրական տեսակետով էր արդար ու էն նպատակաւարմարն է, յայտնի է թէ պուլկար յեղափոխականներ ինքնավարութիւն, օսոմոնի, կը պահանջեն։ Սերպերը գրեթէ համաձայն են Պուլկարներուն այդ տեսակետով, բայց գոնէ Նէնի Բազարի գաւառը Սերպիոյ կցելու պայմանաւ, Ալպանացիները նոյն իսկ իրենք իրենց մէջ համաձայն չեն, որովհետեւ մաս մը իսլամներ քրիստոնեայ Ալպանացիներու հետ համախոհ թէ ինքնիշխանութիւն կը պահանջեն, անդին իսլամ մեծամասնութիւն մը Սուլթանի գործակալներին դրդուած եւ տգէտ մուսուլմանութեամբ բարենորոգում իսկ չուզեր ու գործիք կըլլայ ստէպ թուրքերու խորհրդներուն։ Քուցո-Վալապները՝ որ թէեւ առայժմ անհրճան թիւ մը կը կազմեն Մակեդոնիոյ մէջ, բայց Ռուսներոյ գործադաներուն շրջացոյցի խորատննիքն եւ ընծայած դիւրութիւններէն չաւաղագուած ինքուրքին Ռուսէն լեւանդութեամբ բարենորոգում իսկ չուզեր ու գործիք կըլլայ ստէպ թուրքերու խորհրդներուն։ Քուցո-Վալապները՝ որ թէեւ առայժմ անհրճան թիւ մը կը կազմեն Մակեդոնիոյ մէջ, բայց Ռուսներոյ գործադաներուն շրջացոյցի խորատննիքն եւ ընծայած դիւրութիւններէն չաւաղագուած ինքուրքին Ռուսէն լեւանդութեամբ բարենորոգում իսկ չուզեր ու գործիք կըլլայ ստէպ թուրքերու խորհրդներուն։

Յայն պարտաբարմանի ոգորումներուն հակառակ ժամանակին Պուլկարներու եւ Սերպերու տրուած եկեղեցական ինքնավարութիւնը եւ այսօր Քուցո-Վալապներու շնորհուած արածութիւնները ուղղակի Յուսաց Պատրիարքարանի գլխուն իշխող լախաթի հարուստներն են աղեղնութեան տեսակետով եւ Յոյներու համակրանական ծրագրիները օգը ցնդեցնող ուժ մասնական այս նոր շարժումը յոյն կղերի մոլիւնադութիւնը չափէ գուրս զրգուած ըլլալով, այսօր առաւել քան երբեք եղբարաւելտական թատերափայլի մը վերածած է Մակեդոնիան։ Տրամաթա անուն Քուցո-Վալապի մը զիպը յունական թէ ուղմանական ծեսով թաղելու համար երկու հասարակութեանց մէջ երկար կռիւներ ծագեցան եւ չարիւնահեղութիւններ եղան Մանաստրի մէջ։ Մօլովիչ, Վէլէս եւ ուրիշ տեղեր քանի մը մեծահոգի գերեզմաններէն հանուած ու վերստին թաղուած են։ Յիւրիսիայի մէջ ուղմէն վարժարանի մը չինութիւնը աղբիւր լու համար Յոյները հրացանաձգութեան եւ հրկուսութիւն գիւմած են։ Մանաստրի եւ Պակովալի մէջ տղայաց արգիւած են ուղմէն վարժարաններ յաճախել զանոնք վարժագորէն ծննդով, այն աստիճան որ շատ մը փոքրիկներ կիսամեծ վիճակի մէջ լիբից ծնողաց տունը դրկուած են։ Երեք շարքի առաջ Նէօքսի եկեղեցիին տօնին օրը Եօսեփ յոյն եպիսկոպոս քանի չափ ստահակներ գլուխը հաւաքելով ուղմէններու դէմ ահաբեկիչ կաղմակերպութիւն մը ըրաւ, եւ նոյնի կարգաց այն բոլոր Քուցո-Վալապներուն որոնք ինքզինքնին ուղմէն կանուանեն ու արգիլեց այնպիսիներուն հետ ու եւ է

յարարեցութիւն ունենալ. իսկ ջուր-
օրհնէնքի արարողութենէն յետոյ
եպիսկոպոս Թուրքիոյն ահաւոր
նախագահ Զ. Պիթառօքուի տանը առ-
ջեւ երթալով, բարձրաձայն անկէծ
կարգաց եւ իրը հայոյնքներ ուղ-
ղեց ամբողջ այդ ընտանիքին, Պիթա-
ռօքուի երեք աղաքը խոշտանքուե-
ցան եւ կենը տնարգոտեցաւ Յոսեփէն :
Նոյն նպիսկապսը Թովմաս առաք-
եալի կիրակի օրը եկեղեցին հատա-
րեալ խուռն բազմութեան ամենածա-
նրը երգումներ բրաւ հրապարակաւ որ
եւ կայ եղի Գեղոս Վարդապետը այր
եւ կին ստորագրեն եկեղեցւոյ դրան
առջեւը գրաւած թուղթը որով կը
յայտարարեն թէ իրենք օրթոտոքաներ
են եւ ոչ կաթոլիկ : Բայց այդ թուղ
թի պարունակութիւնը այս էր. «Աստու-
թագրեալներս հէլլէնոփաղաներ ենք,
թէ եւ սուրբներէն կը խօսենք եւ
Թուրքիոյ կըստինք. սակայն կը յայ-
տարարենք թէ ճշմարիտ Յոսեփէնք
ուստի կը խնդրենք ձեռնհաս իշխա-
նութիւնն որ միջոցներ ձեռք առնէ
բոլոր անոնց դէմ որոնք կուզան մեր
մէջ յունական գաղափարէն տարբեր
գաղափարներ տարածել » :

Արամացիներ եւ Պուլկարներ ու-
րոնք այդ եկեղեցիին մէջ կը գտնուէ-
ին գործս ելլելէ արդիւնեցան միւ-
շեւ որ իրենք ալ ստորագրեցին նոյն
թուղթը՝ առանց գիտնալու. թէ ա-
նոր ձեռք պարունակութիւնը ինչ էր :
Ընդհանուր առմամբ, կըսէ տեղեկա-
տուն, թէ անարեկական գրութիւն մը
ստեղծած են յոյն եպիսկոպոսները եւ
քահանաները բոլոր մակեդոնացիներ-
ուն վրայ, եւ Պուլկար յոյն պատրի-
արքարանը փանտիք եւ հաւատա-
քընական միջոցներ ձեռք առած է
որով կեանքը անտանելի դարձած է
այն բոլոր քրիստոնեաներուն որոնք
կը մերժեն կուրօթէն հնադանգիլ յոյն
եկեղեցիին :

Նոյնպէս Պուլկարներու հանդէպ
Յոսեփէն ընթացք դաւաճանական
եղած է. իսկ պուլկար յեղափոխա-
կանները ժաճու վճիռով կը պատմեն
«յոյն լրտեսները ու դաւաճանները» եւ
փոխադարձաբար :

Ահա այս է Մակեդոնիոյ յրեւոյն-
եայ ցեղերուն իրարու հանդէպ բռնած
զիրքը. որուն համար թուրքը ինք-
զինք բարեբաղդ կողմէն եւ կը ձգէ որ
ալ առեւ ինքն զիրար հալածեն ու
սկարայեն. եւ շատ անգամ կ'առա-
վարութիւնը ինքը զանոնք իրար
ձգելու պատճառներ կը ստեղծէ. ահա-
ւոյն համեմատ սկարին առեւ ինքն ու
կուտայ որ իր զօրաւոր հակառակոր-
դին կարենայ դիմադրել որ զիրար ջը-
լատեն : Աւայսպէսով կը յաւերժա-
նայ իրքական տիրապետութիւնը քը-
րիստոնեայ մեծամասնութիւն մը ու-
նեցող եւ քրիստոնեայ ու ցեղակից
պետութիւններէ շրջապատուած Մա-
կեդոնիոյ վրայ :

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Սօֆիա, 24 օգոստոս, 1904

Սեպտ, 1 ը կը մօտենայ եւ տակա-
ւին ունէ կարգադրութիւն չէ եղած
տեղւոյն Ազգ. Վարժարանը օրին բա-
նալու համար :

Առժամանակ թաղ. Խորհրդոյ գանձա-
պետը՝ որուն թողած են իւր պաշ-
տօնակիցը, ամէն բան կ'արգելէ, չը
վարանիր յայտարարել թէ, զպրօքը
բանալ իրենց չվերաբերելու եւ թէ հոգ
չէ եթէ մէկ երկու ամիս վերջն ալ
բացուի մինչդեռ ամէն օր իր խանութ-
թը ուրիշներէ մէկ ժամ ալ տառջ կը
բանայ եւ 3-4 ժամ վիջը կը գոցէ.
նաեւ չվարանիր յայտարարել թէ ի-
րենք կ'ազն զաշտեն քաշուիլ ա-
ռանց մէկ սանդիւղ պ'ըսք ձգած ըլ-
լալու. մինչդեռ եթէ զպրօքը ժամա-
նակին բացուի, կրնայ նոր թաղ.
Խորհրդոյ ընտրութիւնը մէկ երկու
ամիս երկարելու եւ իրենց պաշտօնէ
քաշուած օրը քիչ շատ պարտք մը
ձգել. ահա նոր տիպար մը կատարեալ
դատարկամտութեան :

Սակայն այս ամէնի ետեւ պահուած
կերեւի հնքի մը, զոր անցիւն տարի
եւս խաղալ փորձեցին մէկ քանիներ
առանց յաջողելու եւ որուն կրկնու-
թիւնը կը կարծեն տեսնել ոմանք այս
տարի եւս :

Առժամանակ թաղ. Խորհրդոյ գանձա-
պետը, համեմատութեամբ եւ կամ
զորմէք դարձած վերոյիշեալ մէկ քա-
նիկերու դիմամբ կը ձգձգեն խնդիրը
որպէսզի ժամանակը անցնի եւ վար-
ժութիւնը չյոյսերէնը պատրուակ բռնե-
լով, պաշտօնի կոչն իսկուրկ վար-
ժութիւնը, որուն կրկին պաշտօնա-
վարութիւնը անպատշաճ դատուած էր
թէ նախորդ թաղ. Խորհրդոյ եւ թէ
ժողովրդեան կողմէ :

Գանձապետ Պարոնը օժանդակ յանձ-
նախուժել մ'ալ կ'ազմեց, որուն հետ
միասին իւր թէ հոս ու հոն պիտի
գրեն եւ վարժութիւնը վնասեն. բայց
մինչեւ այսօր լոյս մ'ալ ըրած չունին :
Կ'երեւի որ Պարոնները իրզձ չեն
ըներ, անմեղ երախտներ անպատշաճ
ձեռքերու յանձնելու, ինչպէս նաեւ
չեն ուղեր զգաւանալ. հազիւ հան-
դարած ժողովրդեան մէջ խնդրի յա-
րուցանելու, բաւական է որ իրենց
հիշուիլ տեղը երթան եւ կամ ի-
րենց ընդ զոհանայ :

Չնք ուղեր առ այժմ հրապարակ
դնել փափուկ մանրամասնութիւններ,
զորս մեզ յայտնեցին այս խնդրոյ մա-
սին սպասելով մօտուոր ապագային.
որ պիտի հասնաւ վերոյիշեալ կատ-
կածը եւ կամ անոր անտեղի լինելը :

Կատկածելու ահալ տրուած ըլլալով
միասին, մենք չենք ուղեր հաւատալ
այս ամէնուն եւ կը սիրենք յուսալ
որ առժամանակ թաղ. Խորհուրդը, քանի
որ պաշտօնապէս ճանչցուած մարմին
մէ եւ պաշտօնի վրայ, պիտի փութայ,
իմաստուն կարգադրութեամբ եւ ժամ
առաջ վարժարանը բանալ, յօգուտ ու-
սանող մանկուոյն եւ ի բուժուին
գոյթակեղեալ մտաց :

ԱՆՅՈՐԴ

ԱԶԳԱՅԻՆ

Վառնայի Ազգ. երկսեւ վար-
ժարանի նոր ուսուցչական խում-
բը կ'ապրուեցաւ այսպէս.

Տ.Տ. Հ. Խաչատրեան եւ Մ. Ա.

նանիկեան՝ որոնք բարձրագոյն
ուսում ստացած են, Հ. Փէշտի-
մովճեան եւ Յ. Տուրառեան՝ ու-
րոնք՝ կեդրոնականի շրջանա-
ւարտներ են, Տ. Հինալեան Պուլկ
ժիմնալը աւարտած. Տ. Շէկօեան
կարնայ վարժարանէն շրջանա-
ւարտ եւ վկայեալ. Օր. Իսկուհի
Նորիկեան Պատրիարքարանէ վը-
կայեալ ուսուցչուհի որուն հիմ-
տութիւնը մասնաւորապէս ձեռա-
գործի ճիւղին՝ անմրցելի նկատ-
ուած է պուլկարահայ շրջանամ-
ներու մէջ, եւ, բացի ուրիշ եր-
կու ուսուցչուհիներէ, մանկա-
պարտիզպանուհի մըն ալ կ'ընթեր-
թուին :

—Հաւաստի աղբիւրէ կ'իմա-
նանք թէ թուրք կառավարու-
թեան Սօֆիոյի ներկայացուցիչը
դատ բանալ պահանջեր է Պուլ-
կար կառավարութենէն ընդդէմ
Պատ. Ամիրխանեանցի՝ «Մուհամ-
մէդ»ը հրատարակած ըլլալուն
համար եւ Տ. Արմէն Շիրառեանի՝
«Սուլթան Համիտ» գրչախաղին
համար որ «Իրաւունք»ի մէջ
իւր թերթին հրատարակուած էր :

—Ուրախութեամբ կ'իմանանք
թէ Ռուսանիոյ կարող թագաւո-
րը «Ռուսանիոյ թագ» պատուա-
նշանը եւ ասպետութեան աստի-
ճան շնորհած է Տ. Վարդան Մէշ-
տուտեանի, խմբագիր Պուլգէշի
«Ունիվերսալ» լրագրին եւ նախ-
կին աշխատակից Իրաւունքի :

Կը շնորհաւորենք մեր համակ-
րելի բարեկամը ու պաշտօնա-
կիցը որ իր անվիճելի արժանի-
քովը այդ պատուոյն արժանա-
ցած է :

—Մինչ Մարզպետունի ստորա-
գործ փախուկներ ամբողջ տարի
մը վառնայի ազգ. վարժարանին
մէջ դաշնակցականներ պատ-

ՆԵՐՍԵՍ ՍՅՏԱՐԱԿԵՑԻ

(Արատապուած ԲԱԶՄԱՎԷՊ հանդէսէ)

Նորա արարութեան սարսափ էր ազգի սա-
մանածոտ Թուսաց հպատակներին : Անձնատուր
եղած Պարսիկ բերդապահ զինուորներին էլ վա-
րեցին զէպ ի Վրաստան : 1827 թ. հոկտեմբերի
1-ին Թուսիքը տիրեցին Երևանի բերդին : Ե-
րևանի եւ նահանգի համար Պասկեօնը կ'արգել
ժամանակաւոր կառավարութիւն, որի անդամներ
նըշանակուեցինք եւս, Կրասովսկին եւ Երևանի
քաղաքացի հայազգի մեծահասակ Միքիլ—Սահակը.
Իսկ ինքը Պասկեօնը զլիաւոր զօրքի հետ գնաց
Պարսից վերայ : Պարսիկներին յետոյ Պարսիկ-
ները հաշտութիւն խնդրեցին. Պասկեօնը զկին
հաշտութեան առաջարկեց ինձ, որ յորդորական
գրեր ուղարկեմ իւր, Ռուսիայի. Մարազի, Սալ-
մասի եւ Մակուայ Հայերին, որպէսզի գաղ-
թին Երևանի նահանգը, խոստանալով նորանց
քանազան տրտնուութիւններ : Եւ ուղարկեցի այդ-
պիսի գրութիւններ եւ վերոյիշեալ պարսկական գա-
ւառներին մեծ թուով հայեր գաղթեցին եկան
քրիստոնեայ թագաւոր կայսրի հզօր հովանա-

ւորութեան ներքոյ ապրելու, նոր նուաճուած
երկրում : Պասկեօնի ցանկութիւնն էր, որ պարս-
կահպատակ Հայերի գաղթելով Երևանի նահանգի
քրիստոնեայ տարրը աւելանայ : Երբ իմ յորդո-
րական գրութիւնն երի համաձայն պարսկական վե-
րոյիշեալ գաւառներին հայերը գրուոր յայտնեցին
իրանց յօժարութեան, եւ խնդրեցին Պասկեօն-
չէն, որ հաշտութեան դաշնագրի մէջ եւ այս
գրուի, թէ պարսիկներն իրարոնք չունին բա-
նութիւն գործ զէն ապրելու Հայերի ինքնա-
կամ գաղթը Պարսկաստանից Թուսաստան, եւ
գաղթողներին իրանց անշարժ կայրուածները ծա-
խելու համար երեք տարի ժամանակամիջոց սորի
Պասկեօնին իրաւացի համարելով իմ առաջարկու-
թիւնը՝ պայմանադրութեան մէջ այդ յօդուածն էլ
մտցրեց եւ, իմ խնդրելով նշանակեց համառա-
ւոր հայազգի աղա Յովսէփ Մարազեանի կրտսեր
որդուն, գնդապետ աղա Միքիլապի զլիաւոր վե-
րակցու. եւ կառավարիչ գաղթական հայերի, որ
գրաւոր հրահանգ ստանալով Պասկեօնից, գնաց
Պարսկաստան կայազարկելու ինչ որ պէտք էր Հա-
յերի գաղթի համար : Պարսից թագաւորանգ Աբ-
րահ Միրզան ամէն կերպ աջակցեց յորդորին,
համոզեց Հայերին, որ չգաղթեն Պարսկաստանից,
խոստանալով իւր հովանաւորութիւններ. նա
մինչեւ անգամ դիմեց թաւրիզի Հայոց առաջնոր-
դին, որ էլ սա խրատէ Հայերին չգաղթել : Ա-
ռաջնորդը շահագործելով կամքը կատարելով գրուած
է թղթեր, որոնց մէջ ժողովրդին յայտնելով

իրանց վե սակար մտադրութիւնը՝ աւելացնում էր,
թէ յետոյ կը գլղիք ձեր արածի վերայ, բայց
արդէն սա կը լինի : Նոյնը շատ անգամ ին-
քը Աբրահ Միրզան քա ի քանի անգամ ան-
ձամբ առեւ է Հայերին եւ յորդորել չզրկուել
իրանց տուն ու տեղերից, ստացուածքներինց,
վայելչութիւնից, հաւատացնելով հայերին, թէ
ոռւտները ազգար կառնեն յետոյ ձեռնից :
Հայերը պատասխանում են նորան, թէ լաւ է
մեզ Ռուսաստանում խոսով կերակուել, թան թէ
մեալ ձեռք ահրութեան հպտակ : Երբ գնդապետ
Միքիլապ աղան յաջողութեամբ գաղթեցրեց քառա-
սուն հազար հայերին եւ իւրեց Երևանի եւ Նա-
խիվեանի նուաճուած իշխանութիւնների սահմա-
նը՝ Պասկեօնին այլ եւս ինձ պէտք չունենա-
լով առանձին գրում է տէրութեանը, թէ Ներ-
սիսի քաղաքավարի կերպով պէտք է հեռացնել
կովկասից ծղովնետեւ նորա դիտաւորութիւնն
դ միջ նորդի կ'օրոշվարութեան որ էջմիածնի Աթոքի եւ
միւր հայ վանորէից պատկանած մեծամեծ կայրու-
ածներն ու գիւղերն, որոնք Պարսիկներն յա-
վիտակել էին, վերադարձնեն դարձեալ ի տիրա-
պետութեան էջմիածնի եւ միւս վանքերի :

(Շարունակելի)

բառերով ապացուցելու ամալ եղ-
բայրապանութիւնն քարոզելէ
չը կշտանալով, նոր տարեշրջա-
նին ալ անպատճառ, առաջըն-
կրկին պաշտօնի կոչուել կը ջա-
նան և մերժուելէ յետոյ վատու-
թիւնը կունենան կարգ մը ա-
շակերտութիւններ համազելով կա-
ռավարութեան միջամտութիւնը
հրաւիրել տալ մեր ներքին գոր-
ծերուն, անգին ուրիշ քաղաք-
ներու հայ վարժարաններ ա-
ռանց վարժապետի կը մնան, ո-
րովհետեւ չեն ուզեր այդ տեսակ
փախուկ Ղազարոսներու հետ գործ
ունենալ: Տօպրիշը վարժապետ մը
կուզէ, իսկ Սիւրիպէն վարժու-
հի մը: Բայց խելօք մարդիկ:

Թ Ի Ի Ր Ք Ի Ա

Պիթիւս վիւայէթի տախիլին-
տէ հրմէնի չէթալարը վէ ա-
քէրէն պէյնիտէ պիր գաչմիւ-
սատէմէ վուգու պուլաւընը
Պիթիւս վալիսի պիւրիւրմիշ տիր:

— Սթանպուլ 24 օգոստոս: — Վան
չհրինին անվալը հազարէսի բէք
էնտիշէլի օլտըլը բէվայէթ օլը-
նըյոր: Շալանը էմիլիէթ աէ-
վալիսէն թէէմին օլընտըլը իւզ-
րէ, վանըն անվալը հէյր նէ գա-
տար էնտիշէլէ իսէտէ թէհլիքէ-
լի տէկիլ իմիշ:

— Էրմէնի գոմիթալարըն սուշ-
տաքի ըստ, ինկիլիզ վէ փրան-
սըզ գոնտուլարընա պիր թազըմ
թալէպլէր միւնտէրիճ պիր պէ-
յաննամէ վէրմիշ օլտըլարընա
տալիւր կազէթալարըն հազարգ-
լարը թաստիզ օլընմայոր, վէ
աքսի օլարագ օ հօլտա պիր պէ-
յաննամէնին վիճուտիւնէ ինա-
նըլմայոր:

Մուշտա պուլընան իւշ գոնտո-
լարտան իքիսի վանա ավտէթ
իտուպ, եալընըլ ըստ գոնտուլար
Մուշտա գալար:

Վանտան կէլէն գոնտուլարարթ-
լարը իւզրէ պիր պէյնիլ էրմէնի
չէթալը Վան ճիւլարընտաքի
քէյլէրէ կիրմիշ ասքէրլէր իւն
պիր միւստաէմէ վուգու պուլ-
մուշ վէ չէթա տաղըմիշ:

Տիկէր պիր բէսի թէլէլը-
րաֆըն իշարը իւզրէ, իսլամ
էհալի վէ ֆիւրուլէր իւն միւտա-
լսէլէ իթմէյուպ, եալընըլ աս-
քէրլէր չէթալա գալընը կիթ-
միշէր:

— Ինկիլիզ տօնանմարընըն
թիւրք սուլարընտա պուլընմա-
սընտան վէ ամիրալըն Սթանպու-
լա կէլմէսինտէն պահս իտէրէք
թիւրք կազէթալարը անը իքի
տէվլէթ պէյնիտէ տօսթըլըզ
գալիլէշէէկիլիտէ տէլիլ ատտ
իթմէքտէ տիրլէր:

Փագաթ թիւրք կազէթալա-
րըն պու պէյանաթը էհէմմիլէթ-

սիզ տիր, զերա ինկիլթէրանըն
Պահրը Սէֆիտ տօնանմարըն թիւրք
սուլարընա հէր սէնէ կէլիւր վէ
էէնի թալիին օլընան ամիրալ
Սթանպուլը զիյարէթ իտէր, պու
տէ Սուլթանա արզը ուպուտիլէթ
իթմէքտէն զիյատէ պօղաղարըն
իսթիհքեամլարընը վէ թապիլէ-
լէրինի կէօղտէն կէշիրմէք իշիւն
տիր:

— Տրմէվիկի տէ կէօրիւլէն պիր
պէնտ իւզրէ: Սուլթան Համիտին
չիֆաւըլ իսաթալըլը սէպէպլէ
էթրաֆ ավէնէսի խալիֆի քիմ
օլաճաղընա տալիւր էնտիշէտէ
գալընը, վէ իւզրէթ բաշանըն
թաշթըլը ըէյասէթիւնտէ վէ չէյիւ-
լալա, վէ թօքհանէ միւշիւրի 2է-
քի բաշանըն իշթիւրաքը իւն
եւլուղտա մէճիւսի ֆէվզէլաւտէ
իճթիւմ իտէրէք Սուլթան թալի-
թը քիմէ թէրք իտէճէկիլիտէ տա-
լիւր միւզէքէրէլէր օլընտալ, շու
նաղիք թէքլիֆի անա թազալիմ
իթմիշէր: Եանի Սուլթան իսթի-
ֆա իտէրէք թալիթը քէնտի էն
քիւշիւկ վէ սէվիլիլ մալտուլը
Պիւրհանէտտին էֆնտիէ թէրք
իթմէսի ֆալիսէլի օլաճաղընը
պէյան իթմիշէր: Սուլթան պու
խուսուտա թէրէտտիւտտէ իմիշ
զերա էհալի վէ իւլէմա մուլալիֆ
պուլընաճաղար գանն իտէյոր:
Էհալիլին վէ սէրպէտիլէթ թա-
րաֆտարանըն արզուլը Ռէշա-
տէֆնտիլին ճիւլաւ իթմէսինտէ
տիր, պա խուսուտ չէրան տալի
սալթանաթ Ռէշատ էֆնտիլիլ ին
թիւգալ իտէր:

Ս Ո Ւ Հ Ա Ր Ե Պ Ե

Բէյրըրըն ալտըլը մալիւմաթ
իւզրէ, Ռուսլար Եանիթալ ըրմա-
լը պօյընտա թէնէրալ Գուրօքի
կէրի սիւրմէքլէ Մուքտէնէ գա-
տար քէմալը ինթիլգամլէ կէրի
չէքիլմէկէ մուսաֆազ օլմուշլար:
Թալըլը տալի պու հալաւտիսի
թաստիզ իտէյոր:

Ռուսլարըն պու կէրի չէքիլմէ-
սի Ռէթէրպուլըրկտա շալանը
թազալի պիր մանօլրա ատտ ի-
տիլիյոր:

Պէրլինին Լօքալ Անցալկիւր
կազէթանըն Ռէթէրպուլըրկտա
ալտըլը մալիւմաթա պիւնէն,
Ռուսլար եօլլարըն ֆէնալըլը սէ-
պէպլէ կէրի չէքիլմիշէր: պու-
տան գալթի նաղար պիր չօք թօք-
լարը եօլ իւզէրինտէ պըրալմա-
յա մէճպուր օլմուշլար, պու սէ-
պէպլէ թօքլարը քիֆայէթիլը
իմիշ:

Րոնս նամ կազէթանըն Մուգ-
տէնտէն տույալըլը իւզրէ, ճա-
բօնըլար Մուքտէնէ 40 քիւ-
մէթիւր եազըն կիթմիշէր, Ռուս-
լար չէհրի պօշաթմայա պաշլա-
մըլլար:

— Թէնէրալ Գուրօքի Եանիթալ
եազըն Ռուսլար իւն պիր գաչ

կիւն չէտիտ գալկալա տուլթու-
շուպ, անիլէրի զալէպէ իթմիշ ի-
սէտէ՝ օլ միւստէթ զարֆընտա
րուս օրտուսը Մուքտէնէ չէքիլ-
մէկէ մէյտան պուլմուշ:

— Թէնէրալ Շթաքէլպէրկին
գօմանտալը ալթընտա պուլընան
25,000 ըստ ասքէրի պիւլթիւն
մահլ ու թէլէֆ օլտըլը Ռէյքըր-
տան վէ աթանա Սրէֆան իտէն
թաստիզ օլընմըլ տըր:

— Բօրթ Սթաքըր Ռուս տօնան-
մալընըն գօմանտանը Բրէնս
Ուլսուտաքի՝ Վլաթիֆօստօք տօ-
նանմալը իւն պիրլէպէք իշիւն
իլիմանտան չըգուպտէ, Ամիրալ
Թօօտտան զօրլանմալը իւզէրինտէ
թէքըր պիր գաչ զըրհըլըլար
իւն Բօրթ Սթաքըր կէրի գաչ-
մալը սէպէպլինտէ թաշթըլ մու-
հաքէմէյէ ալընըյոր: զերա հէր
հալտէ կէրի տէօնմէմէք իշիւն
քէնտիլինէ էմի վէրիլիլ իմիշ:
Ուլսուտաքիլին մուհաքէմէսի եա
Բէթէրպուլըրկտա վէ եալուս Վր-
լաթիֆօստօքտա ամիրալ Ալէքսիէ-
վին ըէյասէթի ալթընտա իճրա
օլընմալ տըր:

ՍՕՆ ԹԵԼԵԿՐԱՖԻՍԻ

Սթանպուլ 26 օգոստոս: — 600 սի-
լահը Արնալուտլար Բրէզընէ
կիրտիլէր: օնլարա գալընը կէօն-
տէրիլիլ օլան պիր թապուր
ասքէր գան տէօքիլմէմէք իշիւն
Արնալուտլարըն չէհրէ կիրմէ-
սինի մէնն իթմէսի: Քէզա 1600
Արնալուտլար Բրէզընէն ճիւլար
քէօլէրինէ թօքլանմըլլար: Շէհ-
րին միւլթեսարքը՝ խրիթիւն-
լարըն քիլիսէ վէ յէթէպլէրինէ
պիր թէհլիքէ օլմալտըլընա տա-
լիւր գօնտուլարըն թէէմին իթմի-
Սթանպուլ էլիլիլի Բրէզընտէ
պուլընան իքի թապուր իւզէրի-
նէ էէնի ասքէր եօլլանըմալընը
Պալը Ալիտէն թալէպ իթմիլէր:
Սթանպուլ 26 օգոստոս: — Վանտա
զուհուրա կէլէն սօն վուգուաթ-
լար իւզէրինէ գօնտուլարտան
աթիտէքի մալիւմաթ ալընմըլ
տըր:

«Օգոստոս ալըն օրթալընտա
Աճեմ ստան սիւօըրնտան պիր
գաչ էրմէնի չէթալարը վիլա:
յէթ տալիլինէ կիրտիլէր: Մէզ-
քիւր չէթալարտան էն պէյիւրի
կէլուպ Վանա եազըն եէրլէտի:
Օգոստոս նիհայէթ լէրինտէթիւրք
զապիթլէր վէ ասքէրլէր գօմի-
թա արամապ պէհանէսի իւն պիր
գաչ տիւլիւնա էրմէնիլէր գա-
լթի իթմիլէր վէ պաղը էվլէր
եազալըլար պու վուգուաթ Վան
էրմէնիլէրինէ տէհլէթ վէրտի:
Օգոստոս 18 տէ՝ եազըն պու-
լընան մէզըլըլը չէթա չէհրէ
կիրտի ֆագաթ գալուլուպ թա-
ազիլ օլընտը:» Գօնտուլարըն
սօն թէլէկրաֆլարը Վան ճի-

վարընտա ասայիշ հ'ււքմ իթ-
տիլիլին պիւրիտիլէր: »

— Իշպուլ վագաանըն իւք գըսմը
թալմա տալիլ իսպար օլընմալէ:
օգոստոս 21 է գատար գալկա տէ-
վալ իթմիլիլին վէ էհալիլին
մանաւորլարա գաչաղըլընը վէ
իսլամ էհալիլին վէ ասքէրլէրին
2000 քիշիտէն իպարէթ օլտըլը-
նը պիւրիլիլիյոր:

Սթանպուլ ըստ էլիլիսի պու
վագաաւտան տօլալը Սաւըրա-
զալէ ուզըն պիր միւլաղաթտա
պուլընմըլ տըր:

ՅԱՅՏԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

Կը յայտարարենք Վանայի արգոյ
հայ հասարակութեան որ յառաջիկայ
կիրակէվաղը օգոստոս 29 ին, կէս օրէն
եաքը ժամը 2 ին, սեղի պիսի ունե-
ան ըանախօսութիւններ «Սաէտիւն-
նիէ» սրահին մէջ:

Պիտի բանախօսեն Տ. Հմայեակ
Խուշպուլեան, Նիւթ ունենալով «Մի-
ուլթան հարցը եւ յեղ կուսակցու-
թիւնները»:

Տ. Եալուլթիւն Ճանկիւլեան, Նիւթ
ունենալով «Միւլթան անհրաժեշտու-
թիւնը»:

Մանախօսմը սիրով կընդունի
նաեւ բոլոր անոնք, որոնք կը փախ-
բին «Միւլթան» հարցի մասին խօսք
անելու:

ՄԱՍՆԱՌՈՒՄԻ

27 Օգոստոս 1904

ԻԼՈՆ

Կազէթա պէտլինտէն պօքըլարը օ-
լան ապօնէլէրիլիլէ ալը իթմալընա-
մէլէր եօլլանըլմըլ օլմալլէ, օգոստոս
իթմալընա գատար էօնէմէյնլէրին
կազէթալը քէսիլէմէք վէ 1903 տէն
պօքըլը օլանլարըն իսթիլէր նէյր օլը-
նաճաղ տըր:

ԱԶԻ

Տօքթ. Թորոսեան փոխադրուեցաւ
հայկական եկեղեցւոյ ձախակողմը ու-
կիրիշ Նիւսէսի Խանութին վրայ տու-
նը թիւ 14: Ամէն տեսակ հիւանդներ
կընդունի առաւօտուն ժամը 10 էն
մինչեւ 12: Եւ երեկոյին 3 էն մին-
չեւ 5:

Ե Օ Ռ Օ Բ Ե Ն

Ձմրաններէն միջազգային շարաքա-
րներ

Նշանաւոր գրազէմներու խումբի
վարչութիւնաւ հրատարակուող այս շա-
լաթալիլիլ կը պաշտպանէ բոլոր հա-
րաւանաւոր ժողովուրդներու իրրաւուն
քը լուրջ եւ բողոքականներ հմտութեամբ
գրուած յօդուածներով:

Գինն տալիս 15 եւ վեցամսեայ
8 ֆը:

Ննդողին իր նմալ օրինակ մը
ձրի կը դրկէ:

Հասցէն
Վարչութիւն «Եռօրեակն»ի
24 Տօֆին փողոց
ՔԱՐԻՉ 6 ըդ:

Одговорились А. Курбетины
печатица «Врагъ» — Варна.